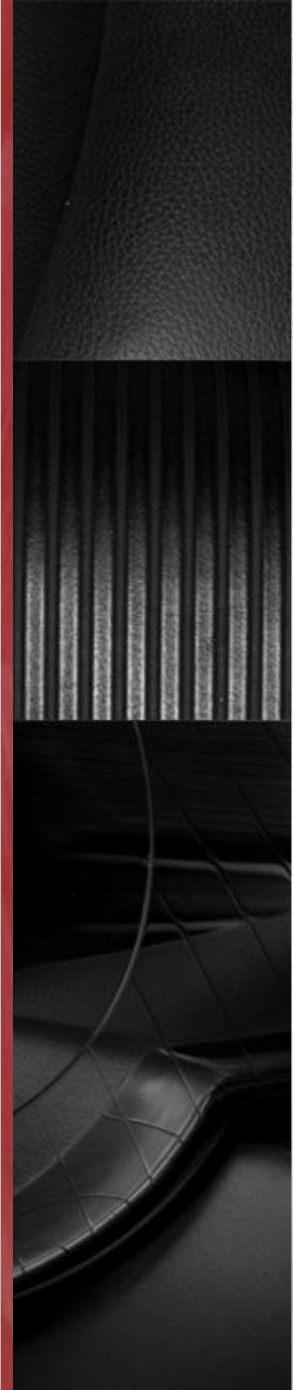

Тема уроку:

Ринкове вирішення питань

**«що виробляти?», «як
виробляти?», «для кого
виробляти?».**

Економіка як сфера життя суспільства, де здійснюється виробництво товарів і послуг, обмін ними та споживання, завжди передбачує можливість вибору для її суб'єктів.

Скорочувати чи збільшувати обсяг виробництва, купувати чи ні, збільшувати робочий час або робити вибір на користь вільного часу — це лише незначна частина проблем.

Основні проблеми економіки

Що виробляти?

Як виробляти?

Для кого виробляти?

Основні проблеми економіки

*Чому саме ці
проблеми є
основними?*

Вони стосуються всіх економічних систем різних країн і в різні часи. Всі інші проблеми є похідними від них, адже три головні проблеми стосуються мети виробництва та засобів її досягнення. Ці проблеми постають перед усією економікою і перед кожним окремим виробником

З'ясування цих проблем

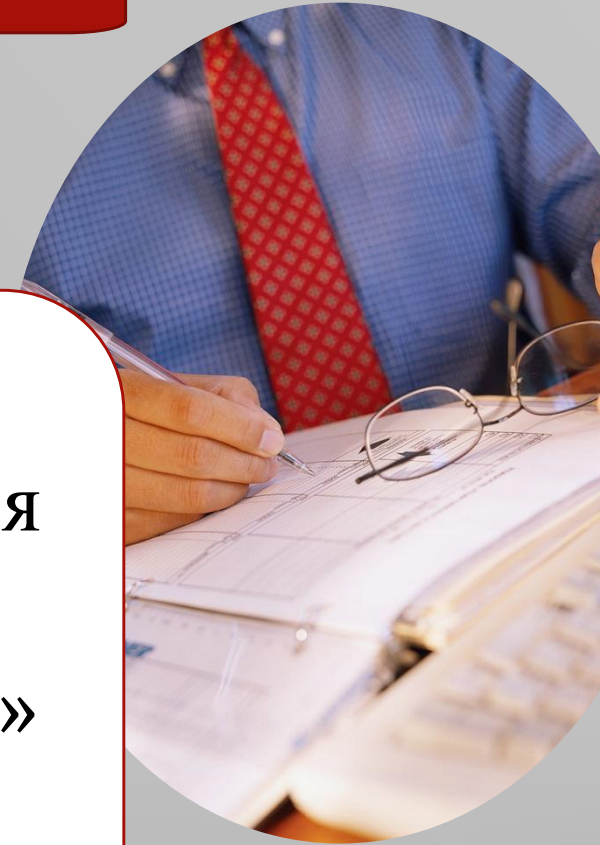
тісно пов'язане з вибором альтернативних варіантів використання ресурсів. Саме проблема «безмежність потреб — обмеженість (рідкісність) ресурсів» змушує суспільство шукати найефективніші варіанти організації виробництва і розподілу матеріальних благ.

Що виробляти?

способи вирішення цієї проблеми в різних економічних системах

Планова (командна) економіка

За командної економіки радниками з цього питання були центральні органи управління, які «спускали» планові виробничі показники для підприємства

Що виробляти?

способи вирішення цієї проблеми в різних економічних системах

Ринкова економіка

За ринкової економіки це питання розв'язує сам ринок через механізм врахування потреб покупців. Їхні «голоси» фіксуються у вигляді грошових витрат на купівлю того чи іншого товару, тобто через «голосування» грошима

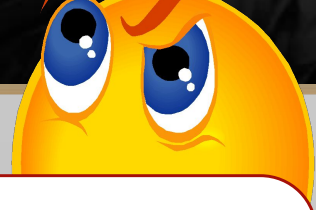
Сам ринок, створюює необхідну інформацію в процесі безлічі контактів виробників (продавців) і споживачів (покупців).

Якщо потреба в якомусь товарі зростає, то це проявиться в зростанні маси покупок, збільшенні суми грошових витрат на придбання цього товару.

Щоб задовольнити потреби покупців, які зростають, необхідно збільшити виробництво даного товару, що підвищить попит і ціну на відповідні ресурси.

Як виробляти?

Ця проблема пов'язана з організацією виробництва, способом поєднання ресурсів, технологією виробництва

В розв'язанні проблеми як виробляти важливим чинником є «голосування» грошима.

Відповідь на запитання, «як виробляти?» - є конкуренція між виробниками.

Саме конкуренція виявляє, які фірми можуть забезпечити виробництво даного товару і якої якості, залежно від застосовуваних технологій і фірм організації праці.

Конкуренція (лат. – зіткнення, змагання) – це змагання за можливість повніше реалізувати власний інтерес.

Для кого виробляти?

розв'язання проблеми залежить від орієнтирів самих споживачів

Смаки споживачів

Бажання споживачів

Доходи споживачів

Можливості придбати
товар

Однак різні економічні системи по-різному відповідають на питання «Що виробляти, як і для кого?».

Економічні системи	Як розв'язуються головні економічні питання
Традиційна	Економічні рішення про використання ресурсів визначаються звичаями й традиціями
Командна	Рішення приймають центральні органи управління, які визначають основні виробничі показники для підприємств
Ринкова	Рішення приймаються через взаємодію виробників і споживачів (продавців і покупців). Роль економічних орієнтирів виконують ціни, витрати виробництва, розміри доходів і прибутків

Домашнє завдання:

1. Підготувати міні виступи з презентаціями на теми

Принцип «невидимої руки» ринку та сутність ринкового саморегулювання.

Зміст та ознаки ринкової конкуренції, її роль в організації ринкової економіки.

Ринковий попит: зміст, функція попиту від ціни.

Ринкова пропозиція: зміст, функція пропозиції від ціни.

Нецінові чинники попиту та пропозиції

2. Опрацювати конспект